

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

25.09.2018 № 108-р/к

Справа № 1/02-60-18

м. Харків

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу

ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ КОМУНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (надалі – ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ) протягом 2015 року, 2016 року, 2017 року, січня – серпня 2018 року та станом на вересень 2018 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення в межах території, підпорядкованої Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, із часткою 100 %.

Як наслідок ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ має змогу самостійно визначати умови надання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

При цьому, ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ видає замовникам технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення з обмеженим строком дії, тоді як це не передбачено чинним законодавством.

За результатами розгляду справи № 1/02-60-18 такі дії ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального

відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-60-18 про порушення ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченою частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 05.09.2018 № 424,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 29.05.2018 № 88-рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-60-18 за ознаками вчинення ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (2) Головою Відділення до ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ надіслана вимога про надання інформації від 23.06.2018 № 02-26/1-2552.
- (3) Листом від 05.09.2018 № 02-26/1-3982 ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ направлено копію подання з попередніми висновками у справі № 1/02-60-18.
- (4) Листом від 14.09.2018 № 341 (вх. від 17.09.2018 № 4314) ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ надало відповідь на подання з попередніми висновками.

2. Відповідач

- (5) Відповідачем у справі є:

ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, ідентифікаційний код – 21183364. Місцезнаходження: 62433, Харківська обл., м. Люботин, вул. Ушакова, б. 3-А.

Відповідно до статуту ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, затвердженого рішенням XXIII сесії VI скликання Люботинської міської ради від 26.07.2012 № 241, основною метою та предметом діяльності ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є самостійна, систематична господарська діяльність, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів, задоволення потреб населення та інших категорій споживачів шляхом забезпечення питною водою та приймання стічних вод в комунальну систему каналізації, іншою продукцією (роботою, послугами), на одержання прибутку, який в цілому (чийого частка) направляється для здійснення капітальних вкладень та

інших потреб.

Відповідно інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00).

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(6) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(7) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є суб'єктом господарювання.

Об'єктом аналізу є ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ – суб'єкт господарювання, який надає послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

(8) Об'єктом аналізу є послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(9) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається

з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (10) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (11) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду та питневодопостачання» правами та обов'язками підприємств питного водопостачання є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого водопостачання.
- (12) Пунктом 4.1. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (надалі – Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення) визначено, що для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови
- Відповідно до абзацу вісімнадцятого пункту 1.2. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення технічні умови – комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення.
- (13) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення не мають товарів-замінників, оскільки без вказаних технічних умов неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (14) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення надається ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монополіне (домінуюче) становище ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (15) Споживачами послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

3.3. *Визначення товарних меж ринку*

- (16) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;

подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

- (17) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

3.4. *Визначення географічних меж ринку*

- (18) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установа мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

- (19) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення можливі лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на певній території.

- (20) Рішенням виконавчого комітету Люботинської міської ради від 10.05.2017 № 107 «Про визначення виконавців житлово-комунальних послуг» ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ визначено виконавцем послуг з

централізованого водопостачання та водовідведення на території Люботинської міської ради.

- (21) Отже, територіальними межами ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення є територія, підпорядкована Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (22) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (23) Часовими межами ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення визначено періоди: 2015 рік, 2016 рік, 2017 рік та січень – серпень 2018 року.
- (24) В зазначений період та станом на вересень 2018 року структура вказаного ринку не змінювалась.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (25) Обсяги наданих ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення у визначених часових межах за періоди складають: 2015 рік – 29 853,54 грн, 2016 рік – 22 702,68 грн, 2017 рік – 13899,78 грн, січень-серпень 2018 року – 4483,80 грн.

3.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (26) Виходячи з наведеного, частка ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення протягом 2015 року, 2016 року, 2017 року, січня – серпня 2018 року та станом на вересень 2018 року в межах території, підпорядкованої Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, становить 100 %.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (27) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати,

необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (28) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умов відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менш залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та водовідведення.

- (29) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення перебуває у стані природної монополії.
- (30) Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про природні монополії» в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.

Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про природні монополії» до обов'язків суб'єктів природних монополій віднесено забезпечення надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (31) Таким чином, ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ протягом 2015 року, 2016 року, 2017 року, січня – серпня 2018 року та станом на вересень 2018 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення в межах території, підпорядкованої Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, із часткою 100 %.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини справи

- (32) Відповідно до пункту 4.1. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:

- заяву;
- опитувальний лист за формою згідно з додатком 2 до цих Правил;
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.

Додатком 1 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення затверджено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.

Зазначеною формою передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
  - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо;
  - умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.
- (33) Отже, у разі звернення замовника до виробника послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з приводу видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, йому видається документ - технічні умови. При цьому, заявником подається одна заява на видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення та один комплект документів до неї.
- (34) Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів – підвищувачів тиску.
- (35) У ході дослідження ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення встановлено, що вартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення затверджена рішенням виконавчого комітету Люботинської міської ради від 13.09.2016 № 182 «Про встановлення тарифів на платні послуги, які надає Водопровідно-каналізаційне комунальне управління Люботинської міської ради» та складає 448,38 грн.
- (36) ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 17.11.2017 № 427 (вх. від 21.11.2017 № 3951) надало копії технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

- (37) Аналізом наданих ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ технічних умовна приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення встановлено, що строк їх дії становить шість місяців з дня реєстрації.
- (38) Проте, частиною сьомою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» встановлено, що технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта незалежно від зміни замовника. Зміни до технічних умов можуть вноситися тільки за згодою замовника.
- (39) Отже, ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ видає замовникам технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення з обмеженим строком дії, тоді як це не передбачено чинним законодавством.
- (40) У ході розгляду справи № 1/02-60-18до ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИнаправлено вимогу від 23.06.2018 № 02-26/1-2552щодо надання ґрунтовних пояснень з приводу обмеження строку дії технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ з посиланням на чинні нормативно-правові акти.
- (41) ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИлистом від 10.07.2018 № 269 (вх. від 11.07.2018 № 2904) повідомило, що«ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ в технічних умовах визначає строк дії шість місяців. Встановлення даного строку обумовлено тим, що дані, які зазначені в технічних умовах та додатку до них, можуть за шість місяців втратити свою актуальність» (мова оригіналу).

ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИзазначає, що більшість об'єктів нерухомості, які підключаються до мережі водопостачання та водовідведення, не новостворені об'єкти, а житлові будинки, побудовані багато років тому.

Крім цього, ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ вказує: «Особливо дуже гостро стоїть питання з прокладанням мереж водопостачання та водовідведення на території, де вже наявна мережа газопостачання. Оскільки в разі перетинання мереж або накладення мереж одна на одну, ускладнюється здійснення ремонтних робіт під час пориву на мережі водопостачання або утворення затору на мережі водовідведення.

Також, може змінитися забудована територія, а саме будівництво різних надвірних будівель. Дана проблема виникає у домоволодіннях, де два і більше співвласників, а також у разі приєднання до сусідської мережі водопостачання та водовідведення» (мова оригіналу).

Таким чином, ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИробить висновок: «З метою уникнення вказаних ситуацій визначений строк дії технічних умов становить місяців... Крім того, варто зазначити, що шість місяців є достатнім строком для здійснення робіт на підключення до мереж водопостачання та водовідведення»(мова оригіналу).

(42) Проте, дані пояснення не можуть бути взяті до уваги, виходячи з вищевказаних норм чинного законодавства, зокрема Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Правилкористування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення.

4.2. Антиконтурентні наслідки дії Відповідача

- (43) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (44) Безпідставне обмеження ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ строку дії технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення може призвести до ущемлення інтересів споживачів, оскільки споживач змушений повторно проходити процедуру отримання технічних умов, що не передбачено чинним законодавством та спричиняє споживачу додаткові грошові витрати.
- (45) Такі дії ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого водопостачання та водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (46) За відсутності конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (47) Дії ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягають у безпідставному обмеженні строку дії технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з видачі технічних умов.
- (48) В той час, коли ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є єдиним торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним

становищем

- (49) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (50) Ураховуючи вищезазначене, дії ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, яке протягом 2015 року, 2016 року, 2017 року, січня – серпня 2018 року та станом на вересень 2018 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення в межах території, підпорядкованої Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, які перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, що полягають у безпідставному обмеженні строку дії технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, що було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку, кваліфіковано Відділенням як зловживання монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (51) Як свідчать заперечення ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ на попередні висновки у справі, надані листом від 14.09.2018 № 341 (вх. від 17.09.2018 № 4314), ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не погоджується.
- (52) ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 14.09.2018 № 341 (вх. від 17.09.2018 № 4314), зазначає, що в статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» мова йде лише про технічні умови для об'єктів, які будуються та їх підключення до мереж.

ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ зазначає, що законодавчо не врегульовано строк дії технічних умов для будинків, які експлуатуються.

- (53) Втім, такі твердження спростовуються наступним.
- (54) Додатком 1 Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення затверджена форма технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.

Пунктом 4 форми технічних умов визначено, що технічні умови на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення видаються як при новому будівництві, так і під час реконструкції.

- (55) Відповідно до листа Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.03.2011 року № 22-23/185/0/7-11, листа Державної архітектурно-будівельної інспекції України від 02.08.2013 року № 40-16-3790 реконструкція – це перебудова введених

в експлуатацію в установленому порядку об'єктів будівництва, яка передбачає удосконалення виробництва, підвищення його технічно-економічного рівня та якості продукції, що виготовляється, поліпшення умов експлуатації та проживання, якості послуг, зміну основних техніко-економічних показників (кількість продукції, потужність, функціональне призначення, геометричні розміри тощо).

- (56) Таким чином, приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення добудинків, які експлуатуються, є реконструкцією, передбаченою як вид будівництва у технічних умовах на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.
- (57) Крім того, абзацом другим пункту 7 форми технічних умов визначено, що технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта.
- (58) Згідно з пунктом 3.12 ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» об'єктом будівництва є будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, їх комплекси або частини, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури.
- (59) Відповідно до роз'яснення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25.11.2016 № 3302-01/38216-Облінійним об'єктом інженерно-транспортної інфраструктури є наземні, надземні або підземні лінійні об'єкти для пересування людей, транспортних засобів, вантажів, переміщення рідких та газоподібних продуктів, передачі електроенергії тощо.
- (60) Таким чином, централізовані системи водопостачання та водовідведення є об'єктом будівництва.
- (61) Оскільки форма технічних умов передбачає і нове будівництво, і реконструкцію, а також визначає, що технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта, отже, обмеження строку дії технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення є безпідставним.

6. Висновки у справі

- (62) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено висновок про те, що ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, займаючи протягом 2015 року, 2016 року, 2017 року, січня – серпня 2018 року та станом на вересень 2018 року монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення в межах території, підпорядкованої Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ із часткою 100 %, своїми діями, що полягали у:

безпідставному обмеженні строку дії технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення,

що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів,

і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення,

вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

- (63) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрійного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.
- (64) За інформацією ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, наданою листом від 10.07.2018 № 269 (вх. від 11.07.2018 № 2904), відповідно до фінансового звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ дохід (виручка) підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2017 рік складає 5 561 000 (п'ять мільйонів п'ятсот шістьдесят одну тисячу) гривень.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ КОМУНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код – 21183364) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2015 року, 2016 року, 2017 року, січня – серпня 2018 року та станом на вересень 2018 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та

водовідведення в межах території, підпорядкованої Люботинській міській раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВККУ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, із часткою 100 %.

2. Визнати, що ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ КОМУНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код – 21183364), безпідставно обмеживши строк дії технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ КОМУНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код – 21183364) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ КОМУНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮБОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код – 21183364) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, що полягає у безпідставному обмеженні строку дії технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення, про що в **2-місячний термін** з дня отримання рішення повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугаєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Тевелєва Ю.В.